

Palau dels comtes de Plasència- la Casa Gran

Santa Margarida de Montbui

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	Nucli antic (08710 Santa Margarida de Montbui)
Emplaçament	Pl. Major, núm. 6 i 7, davant de l'església parroquial de Santa Margarida, al nucli antic.

Coordenades:

Latitud:	41.55676
Longitud:	1.60555
UTM Est (X):	383716
UTM Nord (Y):	4601504

Classificació

Número de fitxa	08250-71
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XVII-XX
Any	1633
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Número inventari	B.I.C. (R.I.)-51-0005694. IPA núm. 1589
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	3816102CG8031N

Fitxes associades:

[Rec Comú](#)

[Nucli Antic de Santa Margarida de Montbui](#)

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Raquel Valdenebro Manrique
dt., 27/04/2010 - 02:00

Descripció

Edifici de planta rectangular de grans proporcions que es cobreix a quatre aigües amb teula, i compta amb un seguit de cossos afegits a tres de les seves façanes. Es tracta d'una construcció feta possiblement en mur de paredat irregular amb les cantonades reforçades amb carreus quadrangulars i rectangulars ben escairats. Actualment només s'aprecia l'arrebossat exterior en color gris i el carreuat de les cantonades. A nivell urbanístic, l'edifici ha estat aixecat davant de l'església de Santa Margarida, enfront de l'antiga porta del temple. L'espai que va quedar entre l'església i el Palau, es convertí amb el temps en l'actual Plaça Major del poble. La façana principal es troba encarada a migdia, i ocupa tota una línia de vorera de la Plaça Major. A la part posterior de la casa, en canvi, el palau compta amb un gran terreny associat, destinat a jardí i espais de lleure, que es troba delimitat de la resta de carrers i camps del poble per un mur de tancament fet amb maó i formigó. En tant que edifici, ha estat aixecat aprofitant un desnivell del terreny, de tal manera, que a nivell de façana principal de migdia s'aprecia la planta baixa, el primer i segon pis i les golfes, i en canvi, a nivell de façana posterior, la planta d'accés es correspondria al pis -2, i per sobre s'aprecien quatre pisos més les golfes. El nivell de la planta baixa de la façana principal es correspon al segon pis de la façana posterior. A la façana principal destaca la presència d'un gran portal adovellat, a nivell de planta baixa, situat al cantó de ponent. Les dovelles destaquen sobre el parament arrebossat. Deu tractar-se de l'entrada principal a l'edifici, i bé acompanyada d'un petit finestró i un portal rectangular acabat a la part superior amb una llinda monolítica. A nivell de primer i segon pis s'obren de forma ordenada un total de cinc finestres quadrades per planta de diverses mides. A diferència de la planta baixa, en aquestes no s'aprecia la pedra sobre l'arrebossat. La façana de llevant presenta una certa irregularitat, ja que la part central d'aquest sector només aixeca fins al segon pis en forma de galeria coberta, trencant la línia de la coberta superior, que resta oberta. En aquesta galeria s'ubicaria presumptament un oratori dedicat al Sagrat Cor de Jesús. A nivell de planta baixa s'adossa un cos rectangular, que es correspon a l'antic safareig de la casa, on desguassa el rec principal que du l'aigua al poble. La façana posterior presenta un portal adovellat a nivell de planta baixa, que dona accés al pati posterior de la casa, i un seguit de sis finestres quadrangulars i rectangulars per planta, sense cap element decoratiu rellevant. Destaca la presència d'un petit cos quadrangular adossat al costat de ponent d'aquesta façana, que s'eleva fins al segon pis per acabar amb un terrat, i que a sota podria acollir algun tipus de pou o cisterna. La façana de ponent presenta diversos cossos auxiliars adossats.

Observacions:

La família Biosca fou coneguda amb el malnom de "Els Pèrrica". La casa guanyà aquest apel·latiu, relativament desconegut per la magnificència de la Casa Gran. Els baixos de la casa es convertiren a començaments del segle XX en el Café de Cal Perrica, lloc d'oci i balls populars pels veïns de Santa Margarida. En la dècada del 1920 aquestes activitats foren fetes a la Sala de Cal Guarro.

Història

La primera referència històrica que tenim de l'existència d'una casa fortificada o domus nobiliària al nucli de Santa Coloma de Montbui es remunta a l'any 1150. Aquesta es configura com el centre del domini dels Montbui sobre el terme i com a una de les seves bases d'operacions en els enfrontaments que sostenen ara contra els Cardona, ara contra els batlles d'Igualada. Aquesta anirà substituint la centralitat que, fins el segle XIII, ostentarà el castell de Montbui com a lloc central del domini del casal de Montbui, tant en el pla

militar com en l'econòmic. L'edifici actual del Palau dels comtes de Plasència està lligat a l'evolució històrica de la família dels cavallers de Montbui entroncada amb els comtes de Plasència a començaments del segle XVI. La primera menció documental al llinatge dels Montbui data de l'any 1013, en que actuava com a veguer del comtat d'Osona Raimundus de castris Montis Boy. L'any 1166 apareix citat Berenguer de Montbui, castlà del terme de Montbui en nom del bisbe de Vic. Aquest llinatge es troba ben historiat fins al segle XVI. Època en que és un fet comú, l'entroncament de la noblesa catalana amb cases nobiliàries d'altres regnes peninsulars. En el cas dels Montbui, la unió va ser amb una branca de la família aragonesa dels Lanuza, que tenien la consideració honorífica de rics homes de Aragó i que havien ostentat hereditàriament el càrrec de Justícia Mayor de Aragó. La branca catalana del llinatge dels Lanuza s'origina amb Claudi de Lanuza i de Torrelles-Gurrea, que era gentilhome del rei Carles I i posseïa diverses baronies i dominis catalans. L'entroncament dels Lanuza amb Montbui es produí a inicis del segle XVI per mitjà del matrimoni entre Claudi de Lanuza i Anna de Montbui, hereva del llinatge. La titularitat del domini passà després al seu fill Claudi de Lanuza i Montbui, que l'any 1551 es casà amb Isabel de Grimalt. L'any 1611 el rei Felip III atorgà a la branca aragonesa de la família Lanuza el títol de comtes de Plasència, i al quedar aquesta branca sense successió, el títol passà el 1643 a la branca montbuienca. Un esdeveniment transcendent tingué lloc el 1633, arran de la transacció pactada entre Enric Folch de Cardona i Bonaventura de Lanuza i Montbui, per la qual fou adjudicada al comte de Plasència la jurisdicció alta o mer imperi sobre el castell i terme de Montbui. Aquesta època, al tombant dels segles XVII i XVIII fou sense dubte la de major presència i protagonisme dels comtes de Plasència sobre les terres del terme de Montbui. Hom atribueix a aquests anys (1633), la construcció de l'edifici de la Casa Gran, com a residència senyorial de la família, a la plaça Major, davant de l'església parroquial, sobre les restes d'una antiga domus senyorial. En el darrer terç del segle XVII es troben documentats diversos actes socials de la família, com patronatges, natalicis, etc. I és descrita l'existència a la casa d'un oratori i d'una presó. La seva utilització quotidiana degué decaure probablement després de la guerra de Successió, quan el domini feudal dels Montbui fou segregat per la monarquia borbònica a causa de la filiació austriacista del comte de Plasència, que tingué un important paper en el setge de Barcelona. El darrer descendent masculí dels Lanuza fou Francesc Joan de Lanuza Montbui, qui havia acumulat un elevat nombre de títols i possessions, entre els quals el seu domini sobre Montbui havia quedat notablement desvaloritzat. La mort sense successió de Francesc Joan el 1754 va fer recaure el títol i les possessions en la seva germana Maria Helena Lanuza Montbui, marquesa vídua de Dos Aguas, llinatge originari del País Valencià. La titularitat dels marquesos de Dos Aguas es va mantenir fins al 1837 en que es produeix l'extinció dels drets senyorials i jurisdiccional. Un cop abolides les jurisdiccions, la família restà com a propietària de la casa fins el 1886, any en el qual les darreres propietats de la família a Montbui foren venudes a Miquel Biosca d'Igualada.

Bibliografia

- CASTELLÀ Gabriel (1934) La casa dels senyors de Montbui i la llosa sepulcral dels comtes de Plasència. Butlletí de l'Agrupació fotogràfica d'Igualada. Núm. 31.pàg. 103-104. FERRER VIVES, F.d'A., Heràldica catalana, vol.2 Ed. Millà, Barcelona, 1995 GONZÁLEZ D. () <http://historiamontbui.blogspot.com/>
- TORRAS I RIBÉ J (1991) Santa Margarida de Montbui. Història de l'Anoia. Vol II. Ed. Parcir. Pàg. 13-47.

